

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

GRAFİK VE FOTOĞRAF

FİKİR VE MESAJI SEMBOLLEŞTİRME

Ankara, 2012

-
- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
  - Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
  - **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. SEMBOLLER	3
1.1. Görsel İletişimde Sembolün Yeri ve Önemi	3
1.2. Sembollerin Sınıflandırılması	6
1.3. Yaygın Olarak Kullanılan Semboller ve Anlamları	7
1.4. Rengin Sembolik Olarak Kullanımı	8
1.5. Ortak Dil Oluşturmada Semboller (Simgeler)	9
UYGULAMA FAALİYETİ	14
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	16
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	18
2. İMGE BAĞLANTILI SEMBOLLER	18
2.1. Piktogramlar	18
2.2. Tasarım Yaparken Dikkat Edilecek Noktalar	18
2.3. Yapılmış Piktogram Örnekleri	20
UYGULAMA FAALİYETİ	23
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	24
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	26
3. KAVRAM BAĞLANTILI SEMBOLLER	26
3.1. Kavram Bağlantılı Semboller	26
3.2. Diğer Semboller	31
UYGULAMA FAALİYETİ	32
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	34
MODÜL DEĞERLENDİRME	36
CEVAP ANAHTARLARI	38
KAYNAKÇA	39

AÇIKLAMALAR

ALAN	Grafik ve Fotoğraf
DAL/MESLEK	Grafik Operatörü
MODÜLÜN ADI	Fikir ve Mesajı Sembolleştirme
MODÜLÜN TANIMI	Görsel iletişimde imgesel ve kavramsal sembollerle ilgili uygulamalarının kazandırıldığı bir öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	Temel Sanat Eğitimi ve Temel Desen derslerinin ve Grafikselsel Yorumlar modüllerini başarmış olmak
YETERLİK	Fikir veya mesajı sembollerle ifade etmek
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Uygun atölye ortamı sağlandığında grafikselsel çalışmalar için somut soyut ilişkisini kavrayarak fikir ya da mesajı sembollerle ifade edebileceksiniz. Amaçlar 1. Geçmişten günümüze yapılmış sembol örnekleri ve anlamlarını içeren bir sunum dosyası hazırlamış olacaksınız. 2. Seçilen konuyu kolay algılanabilecek şekilde ve doğrudan temsil edecek imge bağlantılı semboller oluşturabileceksiniz. 3. Seçilen konunun somut ve soyut ilişkilerini araştırarak kavram bağlantılı semboller oluşturabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Grafik atölye ve laboratuvarları, sınıf, işletme, kütüphane, ev, bilgi teknolojileri ortamı vb. Donanım: Sanat ile ilgili basılı ve görsel kaynaklar, resim altlığı, resim kâğıdı, kalem, silgi, cetvel, guaj boya, palet, su kabı, fırçalar, kâğıt havlu
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülün içinde yer alan her faaliyetten sonra, verilen ölçme araçlarıyla kazandığınız bilgileri ölçerek kendi kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen, modül sonunda size ölçme aracı (test, çoktan seçmeli, doğru yanlış vb.) uygulayarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgileri ölçerek değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Lascaux Mağarası'ndaki hayvan figürleri insanoğlunun en eski görsel eserlerindedir. Bu resimler, imgelerin şekil çizilerek yapılmış ilk görsel iletişim örnekleridir. Çizim ile oluşan ve sadeleştirilmiş görsel iletişim örnekleri, birçok toplumlarda iletişim öğeleri olarak kullanılmıştır. Önce çizgi, şekil ve sembollerle iletişim kuran insanoğlu alfabeyi bulma sürecinde piktogram ve kavram yazıyı geliştirerek kullanmıştır.

Günümüzde reklam sektöründe tanıtım amaçlı çalışmalarda (afiş, broşür, amblem, logo vb.), bilgilendirme ve uyarı amaçlı tanıtımlarda (trafik, havaalanı, hastane, okul vb.) imgesel ve kavramsal bağlantılı semboller kullanılmaktadır.

Hazırlanan bu modülde imge bağlantılı (piktogram) ve kavram bağlantılı semboller (ideogram) ile ilgili tanımları, taşıdıkları anlamları ve çizimleri ile ilgili konuları ele alacağız.

Modül sonunda öğrendiğiniz becerileri grafik tasarım alanındaki çalışmalarınızda kullanabilirsiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında geçmişten günümüze yapılmış sembol örnekleri ve anlamlarını içeren bir sunum dosyası hazırlayabileceksiniz.

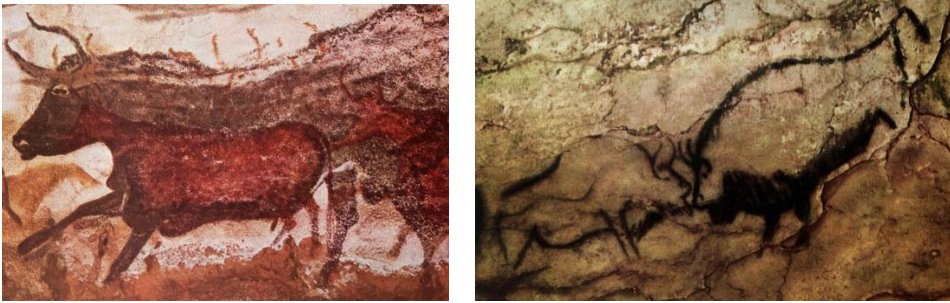
ARAŞTIRMA

- Görsel ve yazılı kaynaklardan görsel iletişimle ilgili sembolleri ve kültürlere göre taşıdığı anlamları araştırınız ve örnekler bulunuz. Bu örneklerdeki farklılıkları ve ortak yönleri tespit ediniz ve arkadaşlarınızla tartışınız.

1. SEMBOLLER

1.1. Görsel İletişimde Sembolün Yeri ve Önemi

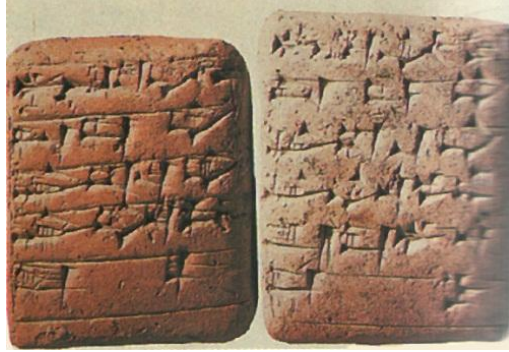
Mağara duvarlarına oyularak çizilen hayvan figürleri insanoğlunun en eski görsel eserleridir (Fransa'da Lascaux Mağarası İÖ 15000). Bu resimlerde av sahneleri ve el resimleri vardır ve imgelerin insan üzerinde etkisine ilişkin şekil çizilerek yapılmış ilk görsel iletişim örnekleridir.

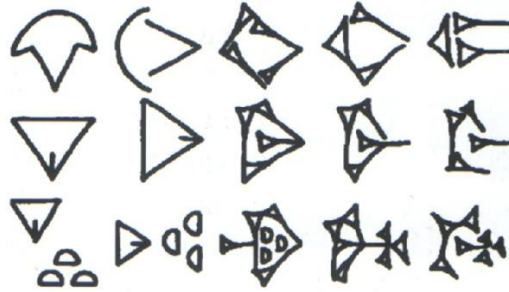
Resim 1.1: Lascaux Mağarası'ndaki hayvan figürleri

Tarih sürecinde bazı topluluk ve kültürlerde kendilerine özgü bir dil olarak semboller kullanılmıştır.

Yazı öncesi tarih sürecinde resimsel yaklaşım ve benzeştirme ile biçimler kullanılmıştır (Dicle ve Fırat arasında Sümerler, Akadlar, Asurlular ve Babilliler için yaşam alanı oldu.). Mezopotamya Uygarlığı'nın kurucuları Sümerler ilk yazı sistemini geliştiren toplumdur. IV. Uruk döneminde bulunduğu sanılan çivi yazısı, insanlık tarihinin dönüm noktasından biri olarak kabul edilmektedir. Çivi yazısının gelişimindeki ilk basamak piktogramlardır. Tarihteki ünlü Hammurabi Kanunları da taş üzerine çivi yazısı ile yazılmıştır (İÖ 1930-1880).

Resim 1.2: Kil tabletaet üzerine çivi yazısı Mezopotamya (İÖ 1800)

Resim 1.3: Çivi yazısı, Mezopotamya (İÖ 1800)

Eski Mısır'da yazı işlevi gören ve resim özelliği taşıyan simgelere hiyeroglif adı verilmektedir (İÖ 3100). Bu simgeler Mısır dışında başka hiçbir uygarlıkla bağlantısı olmayan bir sisteme sahiptir.

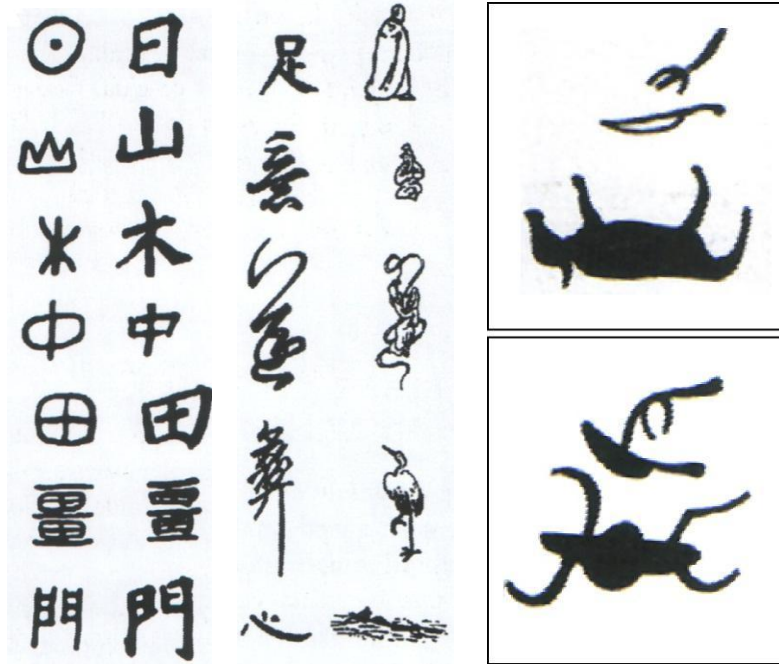
Resim 1.4: Hiyeroglif yazı

Resim 1.5: Mısır duvar resmi

Resim ve hiyeroglif, Çin'de temel görsel anlatım biçimi olarak tarih boyunca kullanılmıştır. Her karakter, bir sözcüğü temsil eder. Alfabenin bulunuşu yazılı iletişimde bir dönüm noktası olmuştur.

Resim 1.6: Çin hiyeroglif yazı ve resim

Bilinen ilk alfabetik yazı Fenikeliler tarafından kullanılmıştır (bugünkü Lübnan, Suriye ve İsrail'in bulunduğu bölge).

Resim 1.7: Fenike alfabesi

Semboller derin bir anlam ve içerik zenginliğine sahiptir. Bu nedenle sembolizm resim, din, edebiyat gibi dallarda yoğun bir şekilde kullanılmıştır. Örneğin; matematiksel bir işaret olan rakamlar, başlı başına sembolik bir yapıya da sahiptir.

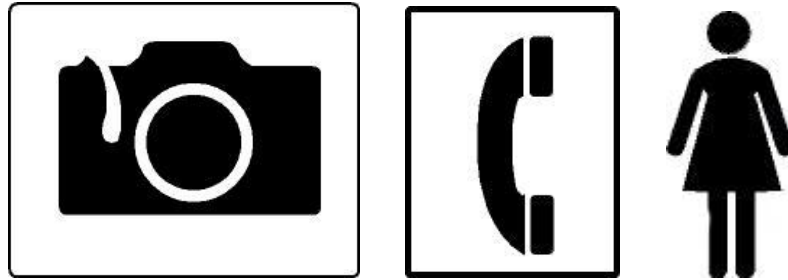
1.2. Sembollerin Sınıflandırılması

➤ Fonogramlar

Konuşma seslerini simgeleyen işaretlere fonogram denir (alfabede yer alan harfler).

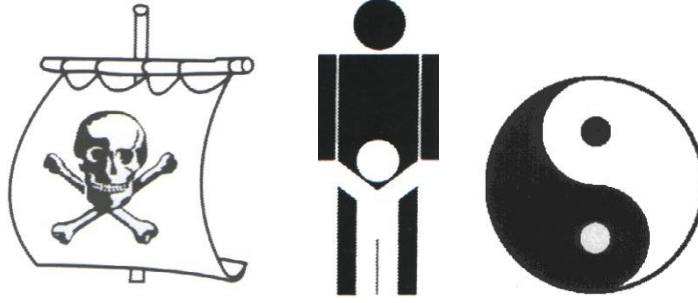
➤ Logogramlar

- **İmge bağlantılı semboller (piktogram):** Konu aldıkları nesneyi doğrudan temsil eder (telefon, kuru kafa, yürüyen insan figürü, zarf, vb.).

Resim 1.8: Piktogram (imge bağlantılı sembol) örnekleri

- **Kavram bağlantılı semboller (ideogram):** Konu aldıkları nesneyi algılanabilen kavramlarla ifade eder (dalgalı çizgiler, su,sağa bakan ok).

Resim 1.9: İdeogram (kavram bağlantılı sembol) örnekleri

- **Diğer semboller:** Ne gerçek nesnelere ne de kavramları temsil eder (alfabeyi oluşturan harfler, sayılar, noktalama işaretleri, matematiksel işaretler).

1.3. Yaygın Olarak Kullanılan Semboller ve Anlamları

Daire: Sonsuzluk

Çapa: Umut

Kalp: Sevgi-aşk

Kadın-erkek: Cinsiyet

Güneş: Tanrı

Orak-tırpan: Ölüm

Yıldız: Üstünlük-yücelik

Şemsiye: Koruma

Kafatası: Ölüm

Kozalak: Cinsiyet bereket

Zeytin dalı: Barış

Taç: Onur-şöhret

Güvercin: Barış

Gül: Güzellik

Baykuş: Bilgelik-akıl

Yılan: Kötülük

Ağaç: Ağaç türleri kendi içinde değişik anlamlar içerdiği gibi tek başına hayat ağacı dünyadan cennete yükselen değişim ve gelişim içindeki yaşayan evreni sembolize eder.

Zeytin ağacı: Barış, bereket ve gücün, dinsel inançlarda ise günahlardan arınmış olmanın sembolüdür.

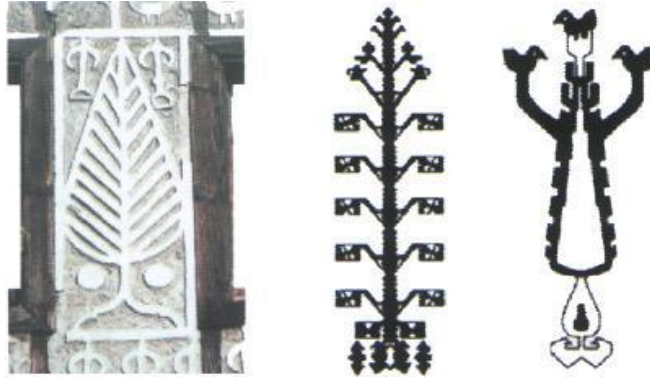
İncir ağacı: Din bilimini simgeler, bolluk ve bereketin sembolüdür.

Servi ağacı: Sürekli yeşil, canlı ve estetik görünümü ile iyilik, güzellik, uzun ömrün simgesidir.

Çam Ağacı: Doğu ve Batı kültürlerinde çam kozalağı üretkenlik ve hayat sembolü olarak kullanılır. Uzak Doğu'da ölümsüzlüğün simgesidir.

Palmiye: Çöl kùltùrlerinde suyun ve dolayısıyla hayatın sembolùdùr. Sıcak olan iklimlerin çağrışımını yapar.

Hayat Ağacı: Hayat ağacı deyimi Tevrat'tan gelmektedir. Yaşamın devamlılığını, yayılışını, öncesini ve sonrasını simgeler. Evrenin ölümsüzlüğünün sembolüdür. Anadolu motiflerinde hayat ağacı sembolü çoğu kez kuş motifleri ile birlikte kullanılır. Bu motif Türklerde Şamanizm kökenlidir. Anadolu kùltürlerinde önemli bir dekoratif elemanı olarak kullanılmasındaki sebep sembolik geçmişidir. Hayat Ağacı dünya ve cennet arasındaki bir köprü cennete yükselen hayatın dikey sembolizmasını oluşturur. Anadolu mezar taşlarında ve halk sanatında yaygın olarak kullanılır.

Resim 1.10: Hayat ağacı örnekleri

1.4. Rengin Sembolik Olarak Kullanımı

Beyaz: Saflık ve temizliğin sembolüdür. Beyaz huzur verici, nötr, sakin ve sessiz bir etkiye sahiptir. Işık, bilgi, aydınlık, nur gibi olumlu ve erdemli değerler ile örtüştürülmüştür. Beyaz ve siyah renkler birlikte kullanıldığında sembolik anlamlara sahip olabilir. Sonuç olarak beyaz arınmış, zafer, barış, neşe, teslimiyet, merhamet, saflık, bereket, masumiyet ve adaletin rengidir; yeniden diriliş ve ölümsüzlüğü de sembolize etmektedir. Batıda gelinliklerin rengi olan beyaz (saflık çağrışımı), Asya'da bazı topluluklarda matem ve yas rengidir.

Siyah: Aristokrasinin ve resmiyetin rengidir. Batı kùltürlerinde ölümü ve matemini sembolize eder. Gizli, gizemli, dışa kapalı, bilinmeyen bir yapıyı işaret eder. Aynı zamanda büyü ve sihrin rengidir. Siyah; melankoli, umutsuzluk, yasa dışılık ve düş kırıklığının da rengidir. Din kitaplarında, fresklerde, cehennem ve şeytanın rengi olarak sembolize edilmiştir. Çin'de kışın ve kuzeyin sembolü, Müslümanlıkta fanilik, sonsuzluk gibi sembolik açılımlarla yüklüdür. Batı kùltürlerinde ölümü ve matemini sembolize eder.

Kırmızı: Cehennem, şeytan, tutkun, ateşin, aşkın, kanın, hayatın rengidir. Baştan çıkarıcı, çekici ve tahrir edici bir özellik taşır. Bunun yanı sıra kırmızı tehlikenin, olumsuzluğun ve dikkatin rengidir. Etkileyici ve uyarıcı yapısından dolayı, dikkat ve uyarının rengidir. Örneğin; trafikte sınırlamalar kırmızı çerçeveli daire içinde belirtilir. Çin'de şans ve üretkenlik ifadesi taşır, Hindistan'da gelinliğin rengidir. Birçok dünya bayrağında kullanılan renktir.

Sarı: Yıldız ve varak, bir değer, statü sembolüdür. İlkel toplumlarda sarı renk sonsuza dek yaşamı simgeliyordu. Altın ve güneşin rengidir ve renklerin en sıcak olanıdır. Neşeli ve olumlu bir güce sahip olan sarı iç mimaride mekânlarda sıcak ve samimi bir ortam yaratmak için kullanılmıştır. Sarı, fark edilebilirlik özelliği ile dikkat ve uyarı rengidir. Örnek; uluslar arası iletişimlerde ve trafik işaretlerinde sarı dikkat rengidir. Eski Mısır'da gözden düşme, kıskançlık ve utancı simgeler. Çin'de ise saltanatı ve sarayı simgeler.

Mavi: Gökyüzü, su ve denizin rengidir. Mavi aynı zamanda düşlerin, beklenti, hayaller, özgürlük ve huzurun rengidir. Mekânlarda olumlu bir etki yaratır. Dinlendiriciliğinin yanında huzur, rahatlık, emniyet ve güven etkisi yaratır. Kimi zaman negatif etki olarak soğuk ve donuk yapıdadır. Mavi hüznün, melankolik düşüncelerle özdeşleşmiş bir renktir. Mezopotamya'da tanrısal lütfu ve bağışlanmayı ifade eder. Hristiyanlıkta mavi umut ve dindarlığın rengidir. Çin kültüründe cennetin ve ölümsüzlüğün gücünü sembolize eder. Doğuda Mısır, İran, Hindistan Arap Yarımadası ve Anadolu'da kötülükleri uzaklaştıran bir renk olduğuna inanılır.

Yeşil: Doğal olanın, hayatın ve olumluluğun sembolüdür. Mavi ve sarının birleşiminden oluşur ve her iki rengin özelliklerini de taşır. Baharın, canlılığın, dinginliğin ve huzurun rengidir. İslamiyet'te kutsal olan mekânların, cennetin ve muradın rengidir. Aile kavramı maddi ve manevi zenginliklerin bir sembolü olarak da karşımıza çıkar. İslamiyet'te kutsal renk olan yeşil Hristiyanlıkta baba, oğul ve kutsal ruh üçlemesini ifade eder. Yeşil doğadaki yaygınlığı dolayısıyla tazelik, doğallık etkisi vermek adına gıda ambalajlarında sıkça kullanılmıştır.

1.5. Ortak Dil Oluşturmada Semboller (Simgeler)

Görsel iletişimin önemi ve gerekliliği, ortak dil üretme çabaları açısından, işaret ve sembollerden oluşan çalışmalara değerlerine göre hız kazandırmıştır.

Yaşamsal bir işleve sahip olan dil, iletişimin vazgeçilmez bir aracı olarak çağlar boyu yayılarak gelişmiştir. Önceleri ortak dil üretmeye çalışan insanoğlu yazı ve konuşma dilini daha basitleştirmek yoluyla daha büyük kitlelerle iletişim kurma yolunu araştırmıştır. Örneğin; Otto Nevrath, insan duygu, davranış ve bilgilerini temel alarak hazırladığı ISOTYPE denen sembol dili sisteminde, tüm insanlar tarafından anlaşılmayı amaçlamıştır.

➤ **Isotype**

Uluslararası Resimsel Yazı Eğitimi Sistemi (1936) sözcüklerinin İngilizcedeki karşılığının baş harflerinden türetilmiştir. ISOTYPE detaylardan arındırılmış sembol ve işaretlerden başlı başına bir dil oluşturmak; kavramlara, nesnelere durum ve mekânlara açıklamalar getirmek ve görsel dili bir işaret dili olarak kullanmaktır.

Günümüzde Otto Nevrath ve arkadaşlarının yarattığı görsel sembollerle bir dil kullanıp tamamen bu dille anlaşamamak da hayatımızın her alanında bu dili bir şekilde kullanmaktayız.

Kökene yazının çok öncesine uzanan insanoğlunun resimsel elemanlar kullanılmasıyla oluşan bu sistem, aslında günümüz bilgisayar ikonlarının temelidir.

Bilgisayar yazılımlarının görsel yapısı, kolay kullanımı, kolay öğrenimi ve akılda kalıcılığı açısından sembollerden faydalanılarak tasarlanmıştır.

Otto Nevrath, otobiyografisinde ISOTPYE ile ilgili amacını ve dayanak noktasını şöyle özetlemiştir:

“Sıradan insanlar dahi ilgilendikleri konu ile ilgili bilgiye, atlaslara bakarak coğrafya konusunda bilgi edinircesine özgür ve doğrudan ulaşılabilir. İnsanlık ve bilgi konularında göz ve görselliğin yer almadığı hiçbir alan mevcut değildir.”

Günümüzde pek çok günlük gazetenin bilgi grafikleri, okumadan sadece bakarak ve görerek anlamlandırılabilir bir görsel dille tasarlanmaktadır.

➤ **Semantografi**

Bliss'in sistemi, temelinde ana kavramların sembolik şekillerin türetilmesi olduğundan kolayca kavranması ya da bir iki temel sembolden sonra öğrenmeye gerek kalmadan mantık yoluyla anlaşılabilmesiydi.

Blissymbolics adı ile de anılan bir görsel iletişim dilidir. Avusturyalı Charles Bliss (1897 -1985) tarafından tasarlanmıştır.

Günümüzde yaygın olarak görsel iletişim amaçlı kullanılmasının yanı sıra işitme engelli ya da sağır dilsizlerin eğitiminde yardımcı unsur olarak kullanılmaktadır.

Semantografi'nin çalışma prensibinde her işaret sözcüklerden çok kavramlara karşılık vermek için oluşturulmuştur.

Resim 1.11: Semantografi

Isotype kavramları görselleştirme hedefine odaklanırken semantografi içi dolu gerçekçi çizimler yerine kontur çizgileri ile belirtilmiş sadeleştirmelerden (stilizasyonlardan) yararlanır.

➤ Locos

Yukio Ota tarafından tasarlanmıştır (1972). Evrensel iletişim projelerinin en önemlilerinden bir tanesidir. İşaretlerin çoğunun anlamları ilk bakışta anlaşılabilir ve öğrenilmesi kısa sürede gerçekleşebildiği gibi kolay akılda kalır. Bir diğer özelliği de Doğu ve Batı dil sistemini mükemmel bir şekilde birleştirebilmesidir. Locos'ta ana formlara temel bir anlam verilmiştir ve daha karmaşık anlamlar bu temel formlardan oluşur. Amaç kelimelerin anlamlarının onlara bakıldığında anlaşılmasıdır. Yapay görsel iletişim dillerinin en sonucusu olan Locos en başarılarından biridir.

							
ŞEY	İNSAN, KİŞİ	DÜŞÜNCE	SORU İŞARETİ	DUYGU	YER, ALAN	VAROLMAK	GÜNEŞ, GÜN

							
NE?	KİM?	NEDEN, NİÇİN?	HANGİSİ?	NASIL?	NEREDE?	NE KADAR?	DÜŞÜNCE?

							
NOKTA	ÇOĞUL	ARTMAK, BÜYÜK	AZALMAK, KÜÇÜK	FİL, YAPMAK	FİL, OLUMSUZ	ÖYLEDİRDİR	DEĞİLDİR

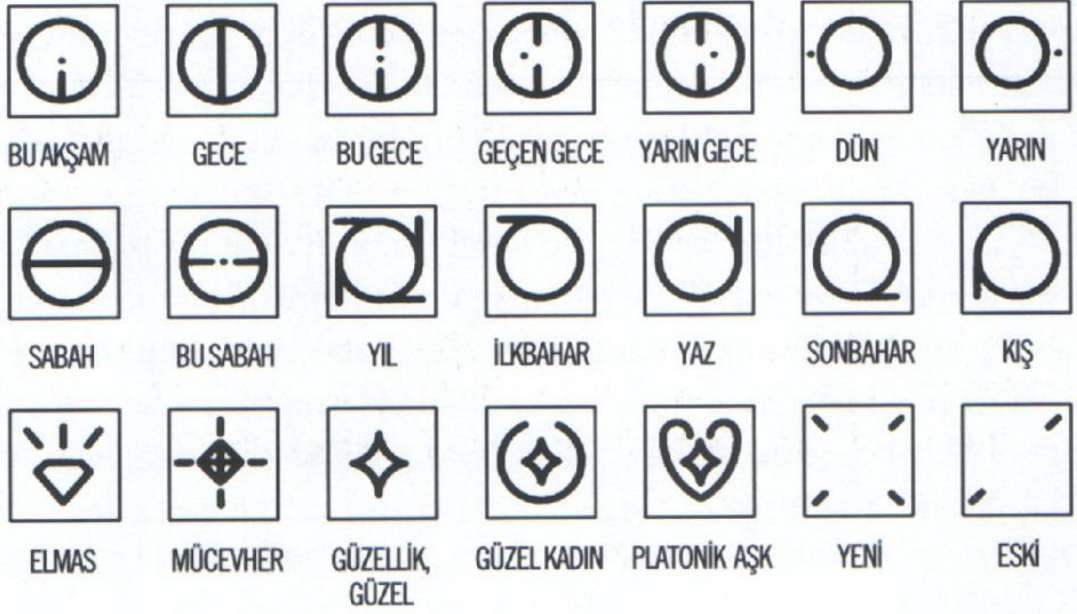
							
İYİ, OLURLU	KÖTÜ, OLUMSUZ	YAPABİLMEK	YAPAMAMAK	YAPILABİLİR	YAPILMAMALI (ZORUNLU)	YAPILSA İYİ OLUR	YAPILMA SA İYİ OLUR

							
YAPTIRMAK	YAPTIRMAMAK İZİN VERMEMEK	YAPILMASI	YAPILMAMASI	YAPMAK ZORUNDA	YAPMAMAK ZORUNDA	OLMALI	OLMAMALI

							
SAAT	ZAMAN	ŞİMDİ	ÖNCE	SONRA	EŞZAMANLI	DAİMA	

							
NE ZAMAN?	GÜNEŞ, GÜN	ÖĞLE	BUGÜN ÖĞLEN	ÖĞLEDEN ÖNCE	ÖĞLEDEN SONRA	AKŞAM	

Resim 1.12: Temel Locos işaretleri

UYGULAMA FAALİYETİ

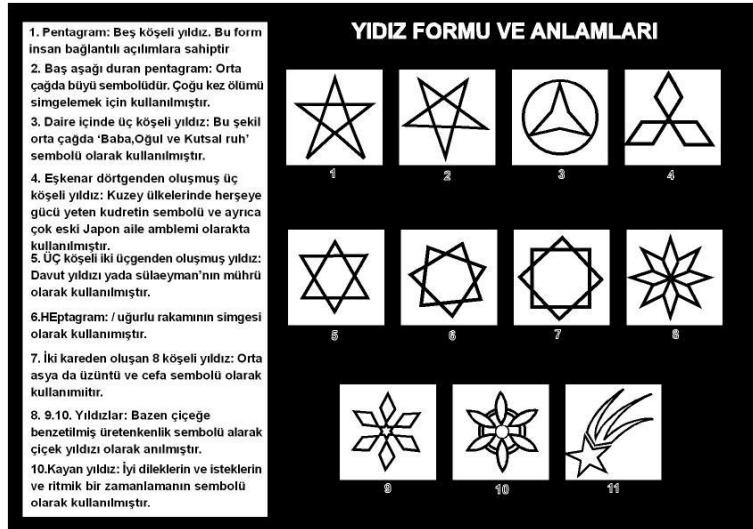
Aşağıdaki işlemleri tamamladığınızda geçmişten günümüze kadar yapılmış yıldız formunun sembolik ifadelerinin araştırmalarını içeren bir sunum hazırlamış olacaksınız.

Kullanılacak malzemeler

- Siyah fon kartonu (35x50)
- Mukavva (2–3 mm)
- Rapido kalem
- Cetvel
- Yapıştırıcı, makas

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Malzemeyi temin ediniz.	➤ Atölye önlüğünüzü giymeyi unutmayınız.
➤ Yazılı ve görsel yayınlarda yıldız şeklinin ifade ettiği sembollerin araştırmasını yapınız.	➤ Yıldız: Gecenin parlak ışıltısını hatırlatan yıldız, sembolik olarak evrenin sonsuzluğunu, uzaktaki bir noktayı ifade eder. Parıltının, ışığın, aydınlığın ve umudun formudur. Bir değer ifadesi olarak da önemli bir sembol niteliği taşımış ve ülke bayraklarında sıkça kullanılmıştır. Farklı inanış ve kültürlerde değişik köşe sayıları ile karşımıza çıkar. ➤ Yıldızların köşe sayıları farklı sembolik anlam yaratır. <ul style="list-style-type: none"> • Pentagram: (Beş köşeli yıldız) İnsan bağlantılı açılımlara sahiptir. • Pentagram: (Baş aşağı duran) Orta Çağ'da büyü sembolü olarak kullanılmıştır. Çoğu kez ölümü simgelemek için kullanılmıştır. • Daire içinde üç köşeli yıldız: Orta çağda 'Baba-Oğul-Kutsal Ruh' üçlemesinin sembolü olarak kullanılmıştır. • Eşkenar dörtgenlerden oluşmuş üç köşeli yıldız: Kuzey ülkelerinde kudretin sembolü olarak kullanılmıştır ve çok eski Japon aile amblemidir. • Üç köşeli iki üçgen: Davut yıldızı ya da Süleyman'ın mührü olarak kullanılmıştır

	<ul style="list-style-type: none"> • Heptagram: Yedi uğurlu rakamının simgesi olarak kullanılmıştır • İki kareden oluşan sekiz köşeli yıldız: Orta Asya'da üzüntü ve cefa sembolü olarak kullanılmıştır. Çiçeğe benzetilmiş üretkenlik sembolü olarak kullanılmış ve çiçek yıldızı olarak anılmıştır. • Kayan yıldız: İyi dileklerin, isteklerin ve ritmik bir zamanlamanın sembolü olarak kullanılmıştır.
➤ 5x5 cm kareler içine araştırdığınız sembollerin çizimlerini yapınız.	➤ Yazınızın uzaktan okunabilecek büyüklükte olmasına dikkat ediniz.
➤ Her sembolü numaralandırarak 7,5 cm alan içine yıldızların anlamlarını numara sırasına göre beyaz kâğıda okunaklı olarak yazınız.	➤ Yazılarınızı bilgisayarda yazıp çıktısını kullanabilirsiniz.
➤ 35x50 cm'lik siyah fon kartonu üzerine çiziminizi ve yazınızı verilen örnekteki gibi yerleştiriniz.	➤ Sunumunuzu hazırlarken temiz ve düzenli olunuz ayrıca estetik bakış açısına dikkat ederek yerleştirmenizi yapınız.

Resim 1.13: Yıldız formunun sembolik anlatımları

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Çivi yazısının gelişimindeki ilk basamak aşağıdakilerden hangisidir?
  - A) Resimler
  - B) Piktogramlar
  - C) Kavramlar
  - D) İmgeler
2. Pendogram (beş köşeli yıldız) hangi açılımlara sahiptir?
  - A) Evren-sonsuzluk
  - B) Aydınlık-umut
  - C) İnsan-büyükölüm
  - D) Rüzgârgülü
3. Doğu ve Batı dillerini birleştiren ortak sembol dili hangisidir?
  - A) Isotype
  - B) Semantografi
  - C) Locos
  - D) Alfabe

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Uygulamalı Test”ine geçiniz.

UYGULAMALI TEST

Üçgen, daire ve kare formlarının sembolik anlamlarını basılı ve görsel yayınlardan araştırmasını yapınız. Örnekteki gibi (Resim 1.12) 35x50 cm ölçüsündeki fon kartonunuzda (Her bir form için ayrı fon kartonu kullanınız.) düzenlemesini yaparak sunumunuzu hazırlayınız.

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadığınız beceriler için **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Malzemelerinizi temin ettiniz mi?		
2. Yazılı ve görsel yayınlardan araştırmanızı yaptınız mı?		
3. Yeterince araştırma yaptınız mı?		
4. Temel formlardan üçgenin sembolik anlamlarını buldunuz mu?		
5. Temel formlardan dairenin sembolik anlamlarını buldunuz mu?		
6. Temel formlardan karenin sembolik anlamlarını buldunuz mu?		
7. Temel formların çizimlerini yaptınız mı?		
8. Sembolik anlamlarını yazdınız mı?		
9. 35x50 cm ölçüsündeki fon kartonu üzerinde düzenlemenizi yaptınız mı?		
10. Sunum yaptınız mı?		
11. Çalışmayı istenilen sürede tamamladınız mı?		
12. Çalışmanızda temizlik ve düzene dikkat ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “**Hayır**” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “**Evet**” ise “**Öğrenme Faaliyeti**”ne geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında seçilen konuyu kolay algılanabilecek şekilde ve doğrudan temsil edecek imge bağlantılı semboller oluşturabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Sembollerle ilgili kaynaklardan ve yapılmış çalışmalardan örnekler toplayınız. Aşağıdaki sorular doğrultusunda örnekleri inceleyiniz.

- Nesne form ilişkisine dikkat ediniz.
- Nesnenin kullanılan detay özelliklerine dikkat ediniz.
- Hangi renkler kullanılmıştır?
- İşlevsel özelliğine dikkat ediniz.

2. İMGE BAĞLANTILI SEMBOLLER

Konu aldıkları nesneyi doğrudan temsil eden bu tür semboller piktogram olarak adlandırılır. Çoğunlukla nesnelerin stilize edilmiş silüetlerinden oluşan piktogramlar kolay algılanır ve çabuk öğrenilir.

Semboller kimi zaman bizi yönlendiren kimi zaman karar verme süresince etkili kimi zamanda bilgi veren işlevleri ile yaşantımızın her alanında karşımıza çıkar.

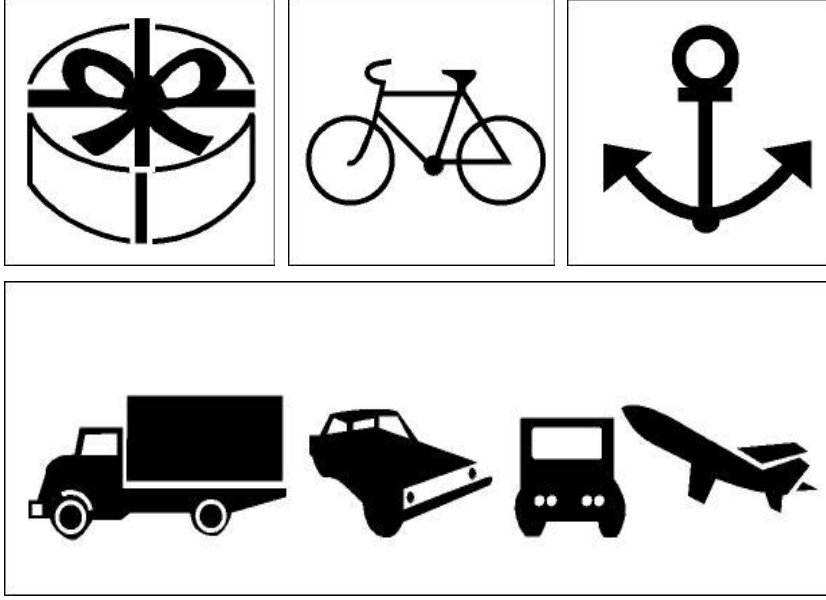
2.1. Piktogramlar

Resimsel bir dil kullanılarak hazırlanan ve farklı diller arasındaki iletişim engelini ortadan kaldırmaya yönelik semgesel işaretlerdir. Piktogramların iletişim hızı yazılı iletişime göre son derece hızlıdır. Piktogramların bir başka özelliği de uluslararası anlam ve bilgi yüklü işlevsel semboller olmasıdır.

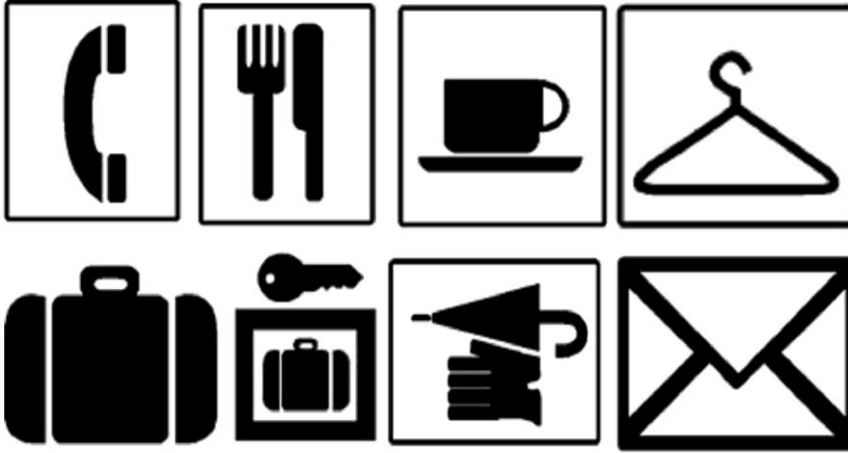
2.2. Tasarım Yaparken Dikkat Edilecek Noktalar

- Nesnelere stilize edilerek (sadeleştirilerek) çizilir.
- Nesnenin formuna göre stilize edilmiş silüetler ya da stilize edilmiş kontur çizgileri ile ifade edilir.
- Kullanım alanları dikkate alınmalı ve daire, kare ya da uygun biçimler içinde gösterilmelidir.
- Siyah-beyaz ya da az renkli olmalıdır.

- Konu aldıkları nesneyi doğrudan temsil etmelidir.

Resim 2.1: Piktogram örnekleri

Resim 2.2: Piktogram örnekleri

- Bütünlük özelliği olmalı, küçüldüğü zaman detaylarını kaybetmemelidir.
- Birçok değişik yüzey ve boyutta fark edilebilir olmalıdır.
- Kullanılan görsel unsurlar bilgiyi açık ve anlaşılır bir şekilde iletmelidir.
- Kırmızı çarpı veya yan çizgi ile belirtilenler yapılmaması gerekeni ifade eder.

Resim 2.3: Piktogram örnekleri

2.3. Yapılmış Piktogram Örnekleri

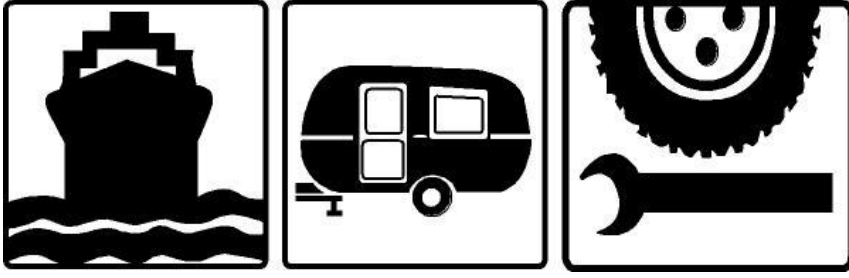
- Sporla ilgili piktogramlar

Resim 2.4: Piktogram örnekleri

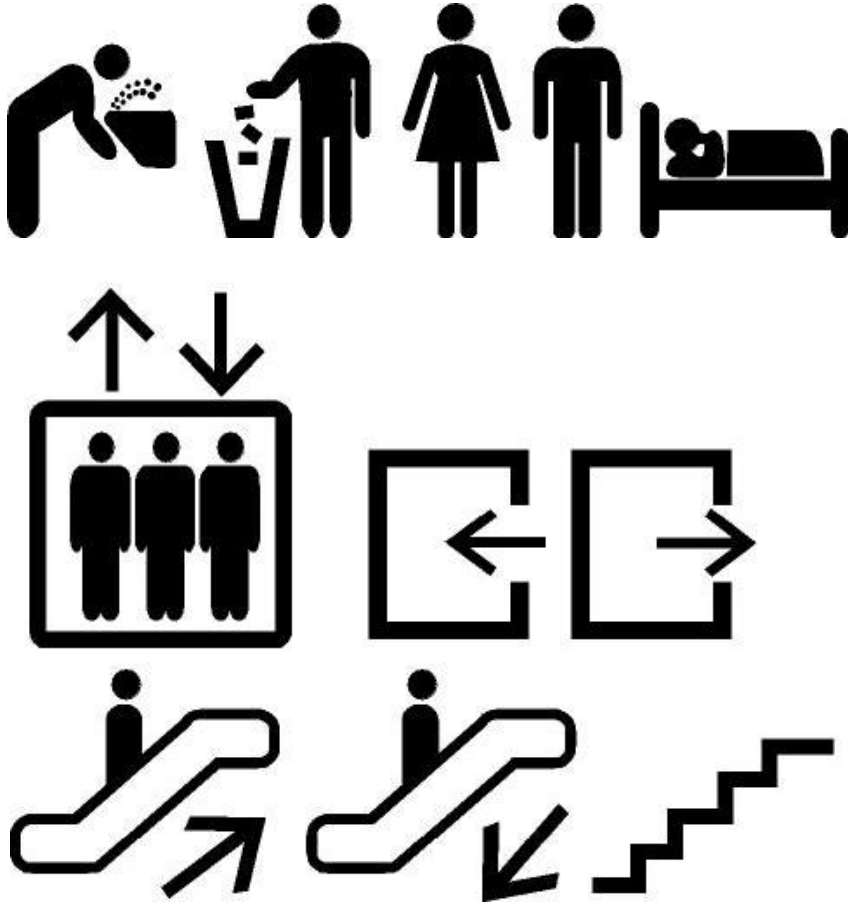
- Taşıtlarla ilgili piktogramlar

Resim 2.5: Piktogram örnekleri

➤ Bilgi içerikli piktogramlar

Resim 2.6: Piktogram örnekleri

Resim 2.7: Piktogram örnekleri

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlemleri tamamladığınızda eğitim alanında kullanılan piktogramların tasarımını yapmış olacaksınız.

Kullanılacak malzemeler

- Resim kâğıdı (25x35 cm)
- Resim altlığı
- Resim kalemi
- Silgi
- Cetvel
- Farklı kalınlıkta ispirotolu ve rapido kalemler.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Eğitim alanında kullanılacak piktograma uygun konuları tespit ediniz.	➤ Atölye önlüğünüzü giymeyi unutmayınız.
➤ Eğitim ortamında kullanılan piktogram örneklerini inceleyiniz.	
➤ Piktogramların kullanım alanlarını belirleyiniz (bilgilendirme, yönlendirme, uyarı vb.).	➤ Piktogramlar bilgi yüklü işlevsel sembollerdir.
➤ Belirlenen konuyla ilgili resimler toparlayıp çizim için gerekli araç gereci hazırlayınız.	➤ Çizimlerinizin konuyu tam olarak ifade edecek şekilde olmasına dikkat ediniz.
➤ Kâğıdınıza 5x5 cm'lik kareler çiziniz.	
➤ Ayrıntılı taslak hazırlayınız.	➤ Nesneyi doğrudan temsil etmesine dikkat ediniz.
➤ Çizimlerinizi negatif-pozitif olarak çalışınız. Gerekliğinde sadece kontur çizgisi ile de ifade edebilirsiniz.	
➤ Renk gerektiren çalışmalarda uygun rengi seçerek boyama yapınız.	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. Konu aldıkları nesneyi doğrudan temsil eden semboller ..... olarak adlandırılır.
2. Piktogramlar uluslararası ..... ve ..... yüklü işlevsel sembollerdir.
3. Sembollerin, ... özelliği olmalı, büyüdüğü zaman dağılmamalı, küçüldüğü zaman detaylarını kaybetmemelidir.
4. Sembol tasarımlarında kullanılan ..... veya ..... ile belirtilenler yapılmaması gerekeni ifade eder.
5. Sembollerde kullanılan görsel unsurlar bilgiyi, ... ve ..... şekilde ifade etmelidir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Uygulamalı Test”e geçiniz.

UYGULAMALI TEST

Sizler de alışveriş merkezinde kullanılabilir piktogramların araştırmasını yaparak 35x50 cm ölçüsündeki resim kâğıdınıza 5x5 cm ölçüsünde kareler içine özgün daha önce yapılandırılmış farklı piktogramlar çizin.

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadığınız beceriler için **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Konu araştırmasını yaptınız mı?		
2. Kullanım alanlarını belirlediniz mi?		
3. Malzemeyi temin ettiniz mi?		
4. 5x5 cm ölçüsünde kareler çizdiniz mi?		
5. Çiziminde sadeleştirme yöntemini kullandınız mı?		
6. Çizimleriniz mesajı doğru iletiyor mu?		
7. Çizimlerinizi kontur çizgileri ile ifade ettiniz mi?		
8. Çizimlerinizi negatif-pozitif olarak çalıştınız mı?		
9. Çizim araçlarını tekniğe uygun kullandınız mı?		
10. Uygulamayı istenilen zamanda bitirdiniz mi?		
11. Çalışmalarınızda temizliğe dikkat ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “**Hayır**” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “**Evet**” ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında seçilen konunun somut ve soyut ilişkilerini araştırarak kavram bağlantılı semboller oluşturabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Sembollerle ilgili kaynaklardan ve yapılmış çalışmalardan örnekler toplayınız. Aşağıdaki sorular doğrultusunda örnekleri inceleyiniz.

- Nesne form ilişkisine dikkat ediniz.
- Nesnenin kullanılan detay özelliklerine dikkat ediniz.
- Hangi renkler kullanılmıştır?
- İşlevsel özelliğine dikkat ediniz.
- Nesne anlam ilişkisine dikkat ediniz.

3. KAVRAM BAĞLANTILI SEMBOLLER

3.1. Kavram Bağlantılı Semboller

Konu aldıkları kavramı algılanabilen sembollerle ifade eder. Kavram ile bağlantılı bir sembol, imge ile bağlantılı bir sembole oranla daha zor anlaşılır. Ama konu aldığı nesne ya da kavramı algılanabilir formlara dönüştürdüğü için kolay öğrenilir ve çabuk hatırlanır.

Örnek: Trafik işaretlerinde mesaj iletmede biçim ve renkten yararlanır.

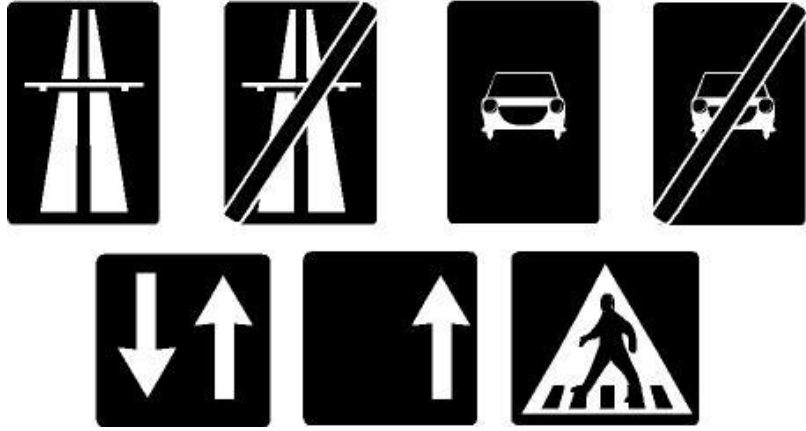
Daire: Biçimindeki trafik işaretleri yasaklama

Üçgen: Biçimindeki trafik işaretleri uyarma

Kare: Biçimindeki trafik işaretleri bilgilendirme amacı güder.

Resim 3.1: Kavram bağlantılı semboller

Resim 3.2: Trafik ile ilgili semboller

Diğer doğrudan iletişim biçimlerine göre kavramlarla şekillenmesi sebebiyle sanat, felsefe, din, edebiyat gibi alanlarda önemli bir ifade aracı olarak kullanılmıştır.

Resim 3.3: Güneş, Jüpiter, Ay, Satürn, Merkür, Uranüs, Venüs, Neptün, Mars, Plüton gezegenlerinin sembolleri

Haç: Biçimsel olarak yorumlandığında dikey uzantı ayakları üzerinde duran insanı, canlıları, varlığı sembolize eder. Yatay çizgi ise ufku, dünyayı sembolize eder.

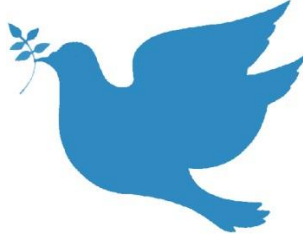
Resim 3.4: Aztek, Mısır, Grek, Latin, Nazi, haç sembol örnekleri

Kuru Kafa: Ölümü, tehlikeyi, uyarıyı sembolize eder. Aşağıda en sonunda verilen sembol korsan bayrağında güç ve korkuyu anlatmaktadır.

Resim 3.5: Kurukafa örnekleri

Güvercin: Barışın sembolü olarak kullanılır. İnsan figürlü sembol ise korumayı, sevgiyi simgeler.

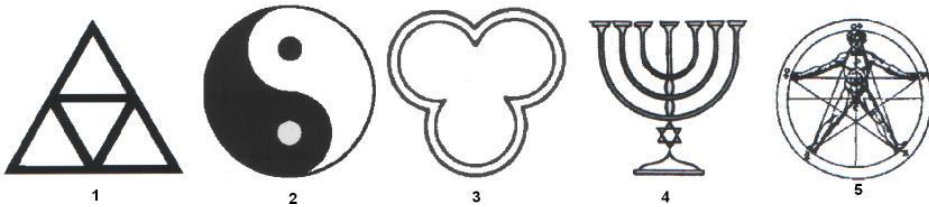
Resim 3.6: Güvercin sembolü

Resim 3.7: İnsan figürlü sembol (sevgi, koruma)

Aşağıdaki resimde;

1. Dokuz katlı pagoda cennetin sembolüdür (9 kutsal bir sayı kabul edilmiş.).
2. Zıtlıkların sembolüdür (yaşam-ölüm, aydınlık-karanlık, erkek-dişi, cennet-cehennem).
3. Tek tanrının üç kişinin içinde olmasını sembolize eder (baba-oğul-kutsal ruh).
4. Musevilikte haftanın yedi günü ve Güneş, Ay ve beş gezegeni sembolize eder.
5. İnsan figüründe açık kol, bacaklar ve kafayı birleştiren çizgi bir pentagramı oluşturur ve insanın beş duyusunu temsil ettiği söylenebilir.

Resim 3.8: Semboller

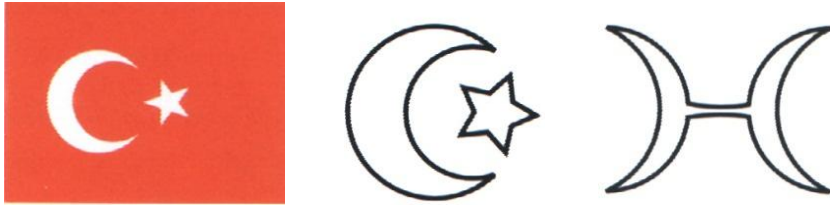
İlki nota işareti, ikincisi sesin nota dili ile yazılışı, üçüncüsü ise müzik işaretlerinden yararlanılarak müzik kavramını vurgulayan semboldür.

Resim 3.9: Nota sembolleri

Ay ile yıldızın birlikte kullanılması İslamiyet'in ve Türk Boylarının da sembolü olarak kullanılmış. Türk bayrağı ay ve yıldızın kırmızı zemin üzerindeki negatif görüntüsünden oluşur.

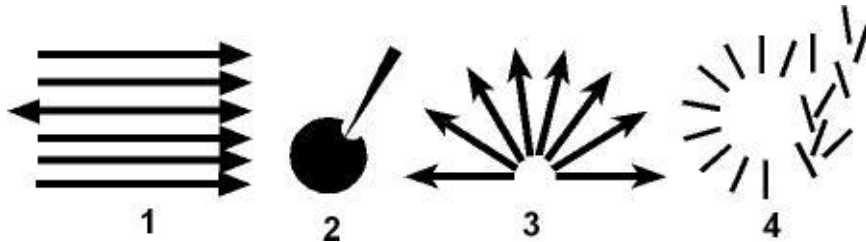
Resim 3.10: Ay-yıldız sembolleri

Mavi Scrable Mısır kültüründe yaşamın sembolüdür. Nazarlık ise Anadolu kültüründe uğurlu ve tılsımlı olarak kabul edilir.

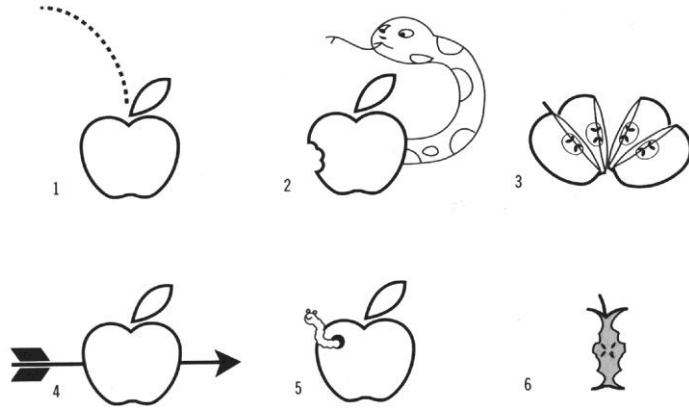
Resim 3.11: Scrable ve nazarlık

Aşağıdaki şekillerden birincisi kararsızlığı, ikincisi saplantılı olmayı, üçüncüsü dışa dönük olmayı, dördüncüsü sıkılmayı ifade etmektedir.

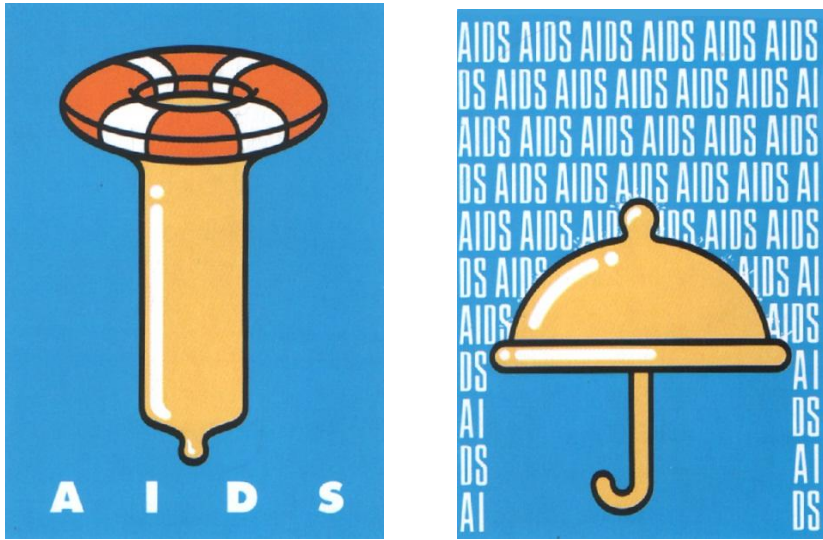
Resim 3.12: Kavramların sembolleştirilmesi

Birinci elma yerçekimini (Newton'u) , ikinci elma dinle bağlantılı olarak algılanabilir. (elmanın yasaklılığı, kuralları çiğneme, Adem ile Havva, cennetten kovuluş, kurallara karşı gelme), üçüncü elma paylaşımı, dördüncü elma riski, cesareti, beşinci elma davetsiz misafir, altıncı elma ise bitişi, tükenişi sembolize edebilir.

Resim 3.13: Kavramların sembolleştirilmesi

Grafik tasarımcısı da kavramsal bir iletiyi görsel olarak tasarlarken sembolik yaklaşımlardan faydalanılır. Sembolik yaklaşımları kültürler arası etkileşimler oluşturabilir. Akılda kalıcıdır ve kolay hatırlanabilir.

Resim 3.14: Afiş tasarımları

3.2. Diğer Semboller

Ne gerçek nesnelere ne de kavramları temsil eder. Ezberlenerek öğrenilebilir. Alfabeyi oluşturan harfler, sayılar, noktalama işaretleri, matematiksel işaretler bu gruba girer.

{...}	Küme işareti	>	Büyüktür	km	Kilometre
{ } , ∅	Boş küme	%	Yüzde	hm	Hektometre
∈	Elemandır . Aittir	4 ³	Dört üssü üç	dm	Dekametre
∉	Ait değildir	π	Pi sayısı	m	Metre
↔	Elemanları bire bir eşleme	//	Paralel	dm	desimetre
⊂	Alt küme	⊥	Dik	cm	Santimetre
⊆	Alt küme değildir	∠	Acı	mm	Millimetre
⊃	Kapsar	°	Derece	sa	Saat
⊄	Kapsamaz	↔	Doğru	d	Dakika
∪	Birleşim	⊥	AB Doğrusu	sn	Saniye
∩	Kesilim	A B	AB Doğru parçası	m ²	Metrekare
+	Artı	A B	AB İşini	m ³	Metreküp
-	Eksi	A	Alan	a	Ar
·, X	Çarpı	Ç	Çevre	daa	Dekar
;	Bölü	Ta	Taban alanı	ha	Hektar
.	Nokta	Y	Yanal alanı	lt	Litre
=	Eşit	V	Hacim	g	Gram
≠	Eşit değildir	h	Yükseklik	kg	Kilogram
≡	Özdeş . Denk	r	Yarı çap	t	Ton
≠	Denk değildir	2r	Çap	q	Kental
()	Parentez	TL	Türk Lirası	~	Benzer
<	Küçüktür	Kr	Kuruş	≈	Eş

Resim 3.15: Harfler, sayılar, noktalama işaretleri ve matematiksel işaretler

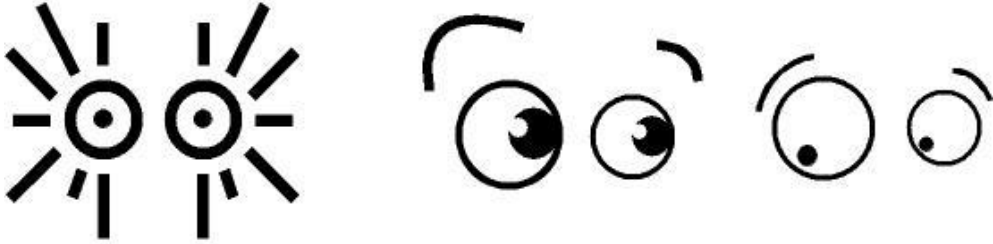
UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlemleri tamamladığınızda verilen ifadeleri kavram-nesne ilişkisini göz önünde bulundurarak sembolik çizimlerle ifade edebileceksiniz.

Kullanılacak malzemeler

- Resim kâğıdı (25x35 cm)
- Resim altlığı
- Resim kalemi
- Silgi
- Cetvel
- Farklı kalınlıkta ispirtolu ve rapido kalemler

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Malzemenizi temin ediniz.	➤ Atölye önlüğünüzü giymeyi unutmayınız.
➤ Seçtiğiniz kavramla ilgili resim araştırmasını yapınız.	➤ İfadeler ile ilgili olarak size yardımcı olabilecek kaynak araştırmanız önerilir.
➤ Korkma ifadesini stilize yöntemi ile sembol hâline getiriniz.	➤ Çizimlerinizde cetvel, pergel vb. araçlar kullanmanız çizgilerinizin düzgünlüğü açısından yararlı olacaktır.

Resim 3.15: Cetvel ve pergelle oluşturulan çizim örnekleri

- Üzgün ifadesini stilize yöntemi ile sembol hâline getiriniz.

- Çizgi kalınlıklarına dikkat ediniz.
- İfadelerin vurgusunun güçlülüğüne (çarpıcılığına) dikkat ediniz.
- Çizimlerinizin ilk bakışta neyi ifade ettiği anlaşılabilir olmalıdır.
- Çizimlerinizi belirli aralıklarla kontrol ederek kendi eleştirinizi yapınız.

Resim 3.16: Çizim örnekleri

➤ Sinirli ifadesini stilize yöntemi ile sembol hâline getiriniz.

Resim 3.17: Sinirli semboller

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Daire biçimindeki trafik işaretleri aşağıdaki seçeneklerden hangisini temsil eder?
A) Yasaklama
B) Uyarma
C) Bilgilendirme
D) Mesaj iletme
2. ‘Trafik işaretlerine kırmızı renk..... temsil eder.’ cümlesinde boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmez?
A) Korkuyu
B) Yasakları
C) Dikkatli olmayı
D) Durmayı
3. Barışın sembolü olarak kullanılan hayvan aşağıdakilerden hangisidir?
A) Yunus balığı
B) Kelebek
C) Güvercin
D) Yılan
4. Anadolu kültüründe nazarlık ..... ve ..... olarak kabul edilir.’ cümlesinde boş bırakılan yere aşağıdaki kelime gruplarından hangisi getirilmez?
A) Kuvvet-güç
B) Uğursuzluk-düşman
C) Uğurlu-tılsımlı
D) Refah-bereket
5. İçinden kurt çıkan elma aşağıdakilerden hangisini simgeleyebilir?
A) Davetsiz misafir
B) Son şans
C) Birliktelik
D) Bereket

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Uygulamalı Test”e geçiniz.

UYGULAMALI TEST

Piktogram ve ideogram içerikli semboller kullanarak guaj boya tekniği ile sağlık konulu 35x50 cm ölçülerinde bir afiş tasarımı yapınız.

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadığınız beceriler için **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Kullanılacak malzemeler

- Resim kâğıdı ve resim altlığı
- Kurşun kalem, silgi, cetvel, pergel
- İğne uçlu pilot kalem veya rapido, farklı kalınlıkta ispirtolu kalemler
- Guaş boya, fırçalar (farklı kalınlıkta), su kabı, kâğıt havlu

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Verilen konu ile ilgili araştırma yaptınız mı?		
2. Malzemeyi temin ettiniz mi?		
3. Belirlediđiniz konu ile ilgili piktogram çizimleri yaptınız mı?		
4. Belirlediđiniz konu ile ilgili ideogram çizimleri yaptınız mı?		
5. Çiziminizde sadeleştirme yöntemini kullandınız mı?		
6. Çizimlerinizin ilk bakışta anlaşılabilir olmasına dikkat ettiniz mi?		
7. Çizimleriniz mesajı doğru iletiyor mu?		
8. Çizim araçlarını tekniğe uygun kullandınız mı?		
9. Çizimlerinizi kompozisyon kurallarına göre düzenlediniz mi?		
10. Belirli aralıklarla kendi çiziminizi kontrol ederek eleştirdiniz mi?		
11. Kompozisyonunuz için renk araştırması yaptınız mı?		
12. Konunuza uygun renk seçimi yaptınız mı?		
13. Kompozisyonunuzu renklendirdiniz mi?		
14. Guaj boya tekniğini doğru uyguladınız mı?		
15. Uygulamayı istenilen zamanda bitirdiniz mi?		
16. Çalışmalarınızda temizliğe dikkat ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “**Hayır**” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “**Evet**” ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. “Konuşma seslerini simgeleyen işaretlerdir.” ifadesi aşağıdakilerden hangisinin tanımıdır.
A) Piktogram
B) Fonogram
C) Logogram
D) Kavram
2. Aşağıdakilerden hangisi imge bağlantılı sembollere örnek gösterilebilir?
A) Matematiksel işaretler
B) Dalgalı çizgiler
C) Sağa bakan ok
D) Telefon
3. Bilinen ilk alfabetik yazı hangi uygarlık tarafından kullanılmıştır?
A) Fenikeliler
B) Mısırlar
C) Hititler
D) Akkorlar
4. Eski Mısır’da yazı işlevi gören ve resim özelliği taşıyan simgelere ne ad verilir?
A) Tablet
B) Hiyeroglif
C) İdeogram
D) Figür
5. Resimsel bir dil kullanılarak hazırlanan ve farklı diller arasındaki iletişim engelini ortadan kaldırmaya yönelik işaretlere ne denir?
A) Fonogram
B) Kavram
C) Logogram
D) Hiyeroglif
6. Aşağıdakilerden hangisi sembol tasarımı yaparken dikkat edilecek noktalardan biri değildir?
A) Nesnelere çok renkli çizilir.
B) Semboller konu aldıkları nesneyi doğrudan temsil etmelidir.
C) Nesnelere stilize edilerek çizilir.
D) Tasarımın bütünlük özelliği olmalıdır.

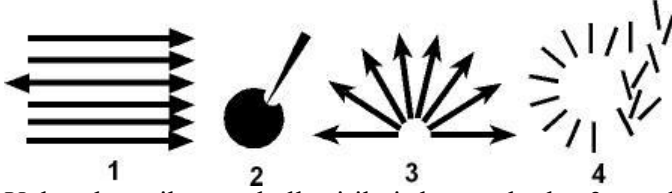

7. Aşağıdakilerden hangisi kavram bağlantılı sembollerin özelliklerinden biri değildir?

- A) Kolay öğrenilir.
- B) Akılda kalıcıdır, çabuk hatırlanır.
- C) İmge ile bağlantılı bir sembole oranla daha kolay anlaşılır.
- D) Nesneyi algılanabilen kavramlarla ifade eder.

8. Aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Nazarlık Mısır kültüründe uğur ve tılsım olarak kabul edilir.
- B) Kırmızı renkli semboller uyarı, sarı renkli semboller yasakları ifade eder.
- C) Kavram bağlantılı semboller kolay öğrenilir ama çabuk unutulur.
- D) Grafik tasarımcı kavramsal bir iletiyi görsel olarak tasarlarken sembolik yaklaşımlardan faydalanır.

9.

Yukarıda verilen sembolleştirilmiş kavramlardan 3. sıradaki görselin anlamı, aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Korku
- B) Dışa dönük olmak
- C) Bereket
- D) Figür

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ- 1'İN CEVAP ANAHTARI

1	B
2	C
3	C

ÖĞRENME FAALİYETİ- 2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	piktogram
2	anlam ve bilgi
3	bütünlük
4	kırmızı çarpı veya yan çizgi
5	açık ve anlaşılır

ÖĞRENME FAALİYETİ- 3'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	A
2	B
3	C
4	C
5	A

MODÜL DEĞERLENDİRME'NİN CEVAP ANAHTARI

1	B
2	D
3	A
4	B
5	C
6	A
7	C
8	D
9	B

KAYNAKÇA

- BECER, Emre, **İletişim ve Grafik Tasarım**, Dost Yayınevi, Ankara, 2002.
- HANÇERLİOĞLU, Orhan, **Felsefe Sözlüğü**, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1989.
- UÇAR, Tefik Fikret, **Görsel İletişim ve Grafik Tasarım**, İnkılâp Yayınları, Ankara, 2004.
- WOLCHONOK, Louis, **Desing For Artist Crafts-Men**, Dover Publication,Inc, 1953.